

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 Oslo

Høring - forslag til endringer i opplæringsloven og privatskoleloven

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag viser til brev fra Kunnskapsdepartementet datert 04.11.2008.

Fylkesmannen har følgende kommentarer til lovendringsforslagene:

Ad plikt til forsterket opplæring i norsk/samisk og matematikk på 1.-4. årstrinn

Fylkesmannen er enig i at tidlig innsats er vesentlig for å bedre elevens ferdigheter og faglige utvikling. Vi mener også at tidlig innsats vil ha stor betydning mht. å få flest elever gjennom utdanningssystemet med høyest mulig læringsutbytte.

Fylkesmannen støtter lovforslaget.

Ad bestemmelsene om organisering av elevene i grupper – om sosial tilhørighet

For å fremme trivsel og læring, er det viktig at elevene tilhører en sosial gruppe og har et godt fellesskap. Vi støtter derfor at det klargjøres i opplæringsloven og privatskoleloven at elevene i opplæringen skal deles i klasser eller basisgrupper. Vi støtter også at det blir klargjort i begge lovene at klassene/gruppene skal ha en eller flere kontaktlærere.

Fylkesmannen viser til regelverksamlingen i Trondheim, desember 2008, der § 8-2 ble drøftet i forbindelse med nasjonalt tilsyn i 2009.

Det ble under samlingen bl.a. konkludert med at bestemmelsen er uklar og det vanskeliggjør gjennomføringen av det planlagte tilsynet. Det fremgår verken av loven eller dens forarbeider en klar tolkning og definisjon av hva som for eksempel ligger i begrepene ”sosial tilhørighet” og ”til vanlig”.

Fylkesmannen har også et veiledningsansvar, og det er viktig å få avklart nærmere hvordan begrepene ”sosial tilhørighet” og ”til vanlig” skal tolkes. Departementets vurdering og lovforslag inneholder imidlertid ingen nærmere tolkning av disse begrepene. Departementet bør klargjøre hva som ligger i dette, enten i forslag til ny lovtekst, eller i forarbeidene til denne.

Ad plikt til å utarbeide årlig rapport om tilstanden innenfor grunnopplæringen

Fylkesmannen mener det er viktig at skoleeierne lokalt følger opp resultatene i skolen. Det er en forutsetning for å nå målet om bedre kvalitet i skolen. Et pålegg i loven om at skoleeier årlig skal utarbeides en kvalitetsrapport om grunnopplæringen, vil etter vår mening medvirke til å styrke det lokale vurderings- og oppfølgingsarbeidet.

Fylkesmannen støtter lovforslaget.

Ad minoritetsspråklige elevers rett til utvidet opplæring i videregående opplæring

Fylkesmannen er enig i at det foretas en presisering av gjeldende rett angående elever som får særskilt språkopplæring i offentlig videregående opplæring. Dagens § 3-12 i opplæringsloven har ingen henvisning til § 3-1 femte ledd.

Fylkesmannen støtter lovforslaget.

Ad plikt til foreldresamarbeid i grunnskole- og videregående opplæring

Fylkesmannen er enig i at det kommer klart til uttrykk i opplæringsloven at kommunene og fylkeskommunene har en plikt til foreldresamarbeid. Vi mener også at det er hensiktsmessig å regulere det nærmere innholdet i denneplikten i egen forskrift.

Fylkesmannen støtter lovforslaget.

Ad rett og plikt til fysisk aktivitet i grunnskoleopplæringen

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag støtter forslaget om å utvide skoledagen ved å innføre to uketimer til fysisk aktivitet på barnetrinnet fra skoleåret 2009/10. Vi tar ikke stilling til om dette skal være en del av kroppsøvfingsfaget.

Innholdet i aktiviteten

Evalueringsrapport II Fysisk aktivitet og måltider (HEMIL-senteret UiBe 2008) viser blant annet at skolene som har deltatt i forsøk i stor grad har organisert fysisk aktivitet gjennom "...felles aktivitetsdager, fellesturneringer, utvidet friminutt og ved å integrere fysisk aktivitet i undervisningen".

Vi støtter forslaget som sier at aktiviteten skal foregå jevnlig gjennom hele året.

Om bemanning

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag er ikke enig i at kommunen og private skoler selv skal fastsette hvilken kompetanse som skal kreves for å lede aktiviteten.

Evalueringsrapporten fra HEMIL-senteret sier: "I tilknytning til en satsning der det gis timeramme til daglig fysisk aktivitet er det vesentlig at lærernes kompetanse til å tilrettelegge for fysisk aktivitet økes gjennom både grunntutdanning og etter- og videreutdanning". (s. 5) Rapporten viser også at kroppsøvlingslærernes kompetanse er blitt brukt. "Rundt 80% av ungdomsskolene og 70% av barneskolene har brukt kroppsøvlingslærere i praktisk gjennomføring av fysisk aktivitetstilbud for elevene."

Fysisk aktivitet skal gi grunnlag for en mer variert skoledag, og bedre læringsutbytte for elevene. Fysisk aktivitet kan være et mål i seg selv, men aktiviteten har også betydning på flere områder. Her nevnes:

- helse (forbyggende i forhold til fedme, diabetes, skjelett-/muskel)
- likestilling (viktig at fysisk aktivitet tilrettelegges for begge kjønn)
- gode vaner (skal like å være i aktivitet)

- ferdigheter (timene blir en støtte til kroppsøvingstimene)
- sosial aktivitet (viktig at alle får delta)

For å kunne legge til rette for et innhold som både har høy faglig kvalitet, og som ikke minst tar nødvendige forholdsregler når det gjelder sikkerhet, er det nødvendig at aktiviteten ledes av kvalifiserte personer. Det må derfor stilles kompetansekrav til den som skal lede aktiviteten.

Dette understrekes også i St.prp.nr.1 2008-2009 ”Kompetansen og praksisen til læreren er det som har aller mest å seie for elevens læring.” Fra 01.08.08 er forskrift om lærerkompetanse i grunnopplæringen endret slik at det nå stilles høyere krav til kompetanse i norsk, matematikk og engelsk på ungdomstrinnet og til lærer som skal undervise på 1.-4. årstrinn. Vi mener derfor at det er et paradoks når kompetansekravet foreslås tatt bort for personer som skal lede fysisk aktivitet.

Ad bestemmelsene om private skoler for funksjonshemmede

Fylkesmannen støtter ikke forslaget om at de private skolene i særlige tilfelle, og etter dispensasjon, kan kreve inn skolepenger. Forslaget vil typisk ramme ressursvake elever, og det bør etter vårt syn fortsatt være en offentlig oppgave å dekke kostnadene for elevplassene.

Vi mener videre at de to særskilte tilskuddsatsene bør forskriftsfestes, og satsene må gjenspeile omfanget av elevenes samlede behov for opplæring, etter samme prinsipp for gradering som forskrift til opplæringsloven § 19-7 opererer med.

Ad skolepenger for særskilt tilrettelagt videregående opplæring i kombinasjon med toppidrett

Privatskolelovens § 6-2 hjemler en rett til å kreve skolepenger med opptil 15 % av tilskuddsgrunnlaget. Skolepenger som blir høyere enn den generelle rammen på 15 % av tilskuddsgrunnlaget, kan føre til at økonomi blir et hinder for elevenes valg av utdanning.

Med hilsen

Oddbjørn Nordset
Konst fylkesmann

Anne-Berit Wanderås